

3. Гудзь О.Є. Банківське кредитування інноваційного розвитку підприємств: можливості та ризику // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2019. – С. 12-19.
4. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т.1.: Управління ризиками базових банківських операцій / А.О. Єпіфанов, Т.А. Васильєва, С.М. Козьменко та ін. / Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ» – 2012. – 283с.
5. Васильєва Т.А. Банківське фінансування інноваційної діяльності: Монографія. – Суми: Ділові перспективи. – 2006. – 60 с.
6. Єпіфанова І.Ю. Аналіз фінансового забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств в сучасних умовах // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 722. – С. 65–70.

*Мельничук Ірина Олександрівна,
старший викладач,
кафедра фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ РЕГІОНІВ

Сучасний економічний світ диктує нові вимоги та пропозиції щодо побудови ефективної та раціональної бюджетної системи, яка найкраще відповідатиме потребам суб'єктів соціально-економічних відносин. Посилюється роль автономії місцевих бюджетів в Україні, а отже, виникає нова потреба у підвищенні ефективності механізмів державного управління. Ключовий акцент потрібно робити на дохідній частині місцевих бюджетів, яка є основним інструментом фінансового забезпечення держави. Це визначає актуальність питання дослідження та пошуку шляхів збільшення дохідної бази місцевих бюджетів України.

Відповідно до ст. 9 Європейської Хартії про місцеве самоврядування органи місцевого самоврядування мають право в рамках національної економічної політики на власні адекватні фінансові ресурси, якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень. Обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування відповідає повноваженням, передбаченим конституцією або законом. Принаймні частина фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування формується за рахунок місцевих податків та зборів, розмір яких вони мають повноваження встановлювати в межах закону [1].

Система формування доходів місцевих бюджетів - це сукупність грошово-економічних відносин суспільства, що забезпечують формування, розподіл і використання фінансових ресурсів на регіональному рівні та оптимальний, ефективний розвиток регіонів за результатами діяльності місцевих органів влади за умов децентралізованого управління. Доходи місцевих бюджетів є мотивуючим інструментом розвитку країни в цілому та фінансовою основою місцевого самоврядування. Тобто це не лише процес акумуляції фінансових ресурсів суспільства, які мобілізуються на відповідній

території, а й важливий інструмент елімінування фінансово-економічних ризиків розвитку країни, що особливо актуально в умовах сучасної кризи [2, с. 47].

Розгляд проблем місцевих бюджетів України досліджують багатовекторно. З одного боку, місцеві бюджети тлумачать як організаційну форму мобілізації частини фінансових ресурсів, а з іншого – як систему фінансових відносин, що виникають між різноманітними ланками бюджетної системи (страхування, фінанси підприємств та ін.).

Бюджетним кодексом України визначено, що доходи бюджету – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ). Процес формування місцевих бюджетів включає такі етапи, як скла\$ дання, розгляд та їх затвердження. Доходи місцевих бюджетів надходять у постійне користування органів місцевого самоврядування на безповоротній основі та є підґрунтям їх фінансової незалежності, забезпечують стабільність бюджету і фінансування видатків. Згідно з Бюджетним кодексом України доходи бюджету класифікуються за такими розділами: податкові надходження; неподаткові надходження; доходи від операцій з капіталом; трансферти [3, с. 6].

Питання вивчення теоретичних та практичних аспектів формування місцевих бюджетів України є особливо важливими в сучасних умовах господарювання. Реформування місцевих бюджетів потрібно здійснювати з урахуванням кращих світових практик з бюджетного планування, розвитку планування місцевих бюджетів. Вищезазначені заходи допоможуть побудувати якісну, орієнтовану на визначення та досягнення перспективних цілей бюджетну політику з метою зміцнення системи фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Фатюха Н. Г., Тертиця О. А. Сучасний стан та перспективи розвитку місцевих бюджетів в умовах децентралізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8324>
2. Бондарук Т. Г., Мельничук І. О. Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів України // *Статистика України*. – 2015. – № 4. – С. 46-52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2015_4_8
3. Катан Л.І., Качула С.В., Демчук Н.І., Павлова Д.К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. *Агросвіт*. 2020. № 3. С. 3-12.